

Inspektionsrapport
från Skolverket
54-2007:635

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
och särskolan Bobbygda skola
i Hudiksvalls kommun

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Bobygdens Framtid ekonomisk förening
Prettingberg
PL 4575
820 60 Delsbo

2007-10-23
1 (3)
Dnr 54-2007:635

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan och särskolan Bobygda skola i Hudiksvalls kommun

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan och särskolan Bobygda skola i Hudiksvall kommun. Besök gjordes i skolan den 15-16 maj 2007.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och särskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 23 januari 2008 skall Bobygdens Framtid ekonomisk förening redovisa till Skolverkets enhet i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten vid Bobygda skola, med undantag av nedan anförda brister, huvudsakligen är av god kvalitet. Skolans arbetssätt och arbetsformer överensstämmer med läroplanens intentioner.

Skolan bedriver ett gott värdegrundsarbete och eleverna känner sig trygga och trivs i sin skola. Skolan utvecklar elevernas ansvarstagande för såväl det egna lärandet som verksamheten i stort i takt med stigande ålder. Inspektörerna bedömer dock att skolan, genom att utveckla sitt kvalitetsarbete, ges än bättre förutsättningar att nå goda resultat.

Följande områden inom Bobbygda skolas verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan ger inte eleverna förutsättningar att uppnå målen i årskurs 5 i ämnena fysik, kemi, teknik samt hem- och konsumentkunskap. (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn eller elever).
- Skolan saknar kvalitetsredovisning (5 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.)

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör förbättra uppföljningen, utvärderingen och analysen av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.
- Skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete med avseende på dokumentation, analys av måluppfyllelse samt planering av förbättringsåtgärder.
- Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn för skolan bör förtydligas och informationen till föräldrarna därom förbättras.
- Skolan bör utveckla en långsiktig strategi för kompetensförsörjning vid lärares frånvaro så att eleverna kan garanteras den undervisning de har rätt till i samtliga ämnen.

På Skolverkets vägnar

Carl-Gustav Sidenqvist
Enhetschef

Christiane Chin-von Matérn
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Eva Hederström, Karin Nilsson, Anna Rydin, Gunnel Eriksson och enhetschef Carl-Gustav Sidenqvist deltagit.

Skolverket

Beslut

2007-10-23

3 (3)

Dnr 54-2007:635

Bilaga

Rapport

Kopia till

Hudiksvalls kommun

Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan och särskolan Bobygda skola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan	2
Sammanfattande bedömning	3
Bedömning av resultaten	3
Bedömning av genomförandet	6
Bedömning av förutsättningarna	10

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Bobygda skola den 15–16 maj 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets första inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 2004.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, lärarna, barn i förskoleklassen, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner i skolans samtliga klasser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Bobygda skola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Hudiksvalls kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Härvid framkom att företrädare för kommunen besökte skolan då den startade sin verksamhet men att ingen uppföljning skett på senare tid.

Beskrivning av skolan

Bobygda skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	5
Grundskola	37
Särskola	1

Skolverket godkände Bobygda skola i Hudiksvalls kommun som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut (dnr 43-2003:320) den 27 augusti 2003. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag från och med läsåret 2004/2005 och rätt att bedriva förskoleklass. Genom beslut (dnr 43-2004:1888) den 31 maj 2005 godkände Skolverket Bobygda skola som en fristående särskola för årskurserna 1–6 med rätt till bidrag från och med den 1 januari 2006. Skolans inriktning är allmän.

Huvudman för skolan är ”Bobygdens Framtid ekonomisk förening” med organisationsnummer 716458-6617.

Verksamheten vid Bobygda skola startade läsåret 2004/2005 och omfattar förskoleklass samt årskurserna 1–6.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 43 elever, varav en särskolelev. Samtliga elever är folkbokförda i Hudiksvalls kommun. Omnämns inte särskolan specifikt gäller beskrivna förhållanden även denna skolforms elev.

Skolan är vackert belägen i byn Västanäng i det öppna landskapet i trakten av Delsbo. Lokalerna byggdes på 50-talet för skolverksamhet och har använts för detta ändamål, först i statlig senare kommunal regi, tills Bobygdens ekonomiska förening tog över dem i samband med att kommunen lade ner skolverksamheten. Skolan startade då som fristående skola. De flesta av skolans elever har således gått i samma skolbyggnad under hela sin skoltid men med ny huvudman från och med höstterminen 2004.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Bobygda skola och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Bobygda skola, med undantag av nedan anförda brister, huvudsakligen är av god kvalitet. Skolans arbetssätt och arbetsformer överensstämmer med läroplanens intentioner. Skolan bedriver ett gott värdegrundsbete och eleverna känner sig trygga och trivs i sin skola. Skolan utvecklar elevernas ansvarstagande för såväl det egna lärandet som verksamheten i stort i takt med stigande ålder. Inspektörerna bedömer dock att skolan, genom att utveckla sitt kvalitetsarbete, ges än bättre förutsättningar att nå goda resultat.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan ger inte eleverna förutsättningar att uppnå målen i årskurs 5 i ämnena fysik, kemi, teknik samt hem- och konsumentkunskap (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn eller elever).
- Skolan saknar kvalitetsredovisning (5 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör förbättra uppföljningen, utvärderingen och analysen av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.
- Skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete med avseende på dokumentation, analys av måluppfyllelse samt planering av förbättringsåtgärder.
- Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn för skolan bör förtydligas och informationen till föräldrarna därom förbättras.
- Skolan bör utveckla en långsiktig strategi för kompetensförsörjning vid lärares frånvaro så att eleverna kan garanteras den undervisning de har rätt till i samtliga ämnen.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

Utbildningen i förskoleklassen skall enligt läroplanen (Lpo 94) stimulera varje barns utveckling och lärande och ligga till grund för fortsatt skolgång.

Verksamheten för förskoleklassens barn i Bobbyggda skola bedrivs integrerat med årskurserna 1 och 2. Barnen kommer till skolan tre dagar i veckan. Vid planeringen av veckodagarnas innehåll har läraren i klass F–2 särskilt beaktat de yngsta barnens behov. Lek och rörelse samt skapande verksamhet har givits extra utrymme de dagar de är i skolan. Vid inspektörernas samtal med barnen berättade de med entusiasm om sina skoldagar, om vad de lär sig, om lek och bad i simhallen och om kamratskap i klassen och i skolan i stort. Inspektörerna bedömer att förskoleklassens verksamhet ger förutsättningar för utveckling och lärande och utgör en god grund för fortsatt skolgång.

De nationella kursplanerna för grundskolan anger mål som eleverna minst skall ha uppnått i slutet av femte respektive nionde skolåret. I ämnena svenska, engelska och matematik finns nationella prov för dessa årskurser som stöd vid bedömning av elevernas kunskapsutveckling.

Våren 2006 genomförde skolans elever i årskurs 5 de nationella ämnesproven. I svenska och matematik uppnådde samtliga elever målen i alla prövade moment medan resultatet var något lägre i engelska.

I ämnena svenska, engelska och matematik har skolan upprättat lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna för varje årskurs. Dessa används regelbundet när lärarna tillsammans med eleverna följer upp vilka moment som eleverna klarat av och vilka mål som de uppnått i respektive ämne. I svenska, engelska och matematik har skolan således en god överblick över elevernas kunskapsutveckling. I övriga ämnen görs däremot ingen motsvarande uppföljning av de enskilda elevernas resultat. Skolan kan därför inte med säkerhet uttala sig om elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Rektorn uppgav att hon genom täta samtal med lärarna får en god generell bild av elevernas kunskapsutveckling. Däremot saknas en samlad bild över elevernas kunskapsutveckling som underlag för analys och systematisk uppföljning, vilket kan göra det svårare att avgöra vilka åtgärder som skolan behöver vidta för att eleverna minst skall uppnå målen i alla ämnen. Mot denna bakgrund bedömer inspektörerna att skolan bör förbättra uppföljningen, utvärderingen och analysen av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen.

I skolans utvärdering av läsåret 2005/2006 anges: ”5–6:an har fått hemkunskap under 6 veckor. Teori i skolan, praktik hemma.” Enligt rektorn har skolan tidigare använt skolans kök för undervisning i ämnet. Förändringar i livsmedelslagen och nya regler för storkök, som inte medger att andra än skolmåltidens personal vistas i köket, ledde till att skolan från och med läsåret 2005/2006 såg sig nödsakad att organisera undervisningen på nuvarande sätt. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på att man genom en uppdelning av ämnet i en teoretisk del, som genomförs i skolan, och en praktisk del, som utförs i hemmet, överläter delar av undervisningen på föräldrarna. Därigenom avhänder sig skolan möjligheten att bedöma huruvida eleverna i årskurs 5 i alla delar uppnår målen i ämnet. Inspektörerna vill framhålla att undervisningen måste bedrivas på ett sådant sätt att det är skolan och inte föräldrarna som ansvarar för att eleverna ges möjlighet att uppnå de nationella målen och bedömer att skolan inte

ger eleverna i årskurs 5 förutsättningar att uppnå dessa i hem- och konsumentkunskap. Inspektörerna vill även göra skolan uppmärksam på att den tudelning i teori och praktik i ämnet hemkunskap, som den nationella kursplanen från 1994 beskriver, togs bort när kursplanerna reviderades år 2000 och att ämnets benämning ändrades till hem- och konsumentkunskap.

Lärarna och rektorn uttryckte vid inspektionsbesöket farhågor för att barnen i årskurs 5 inte till fullo uppnått målen i fysik, kemi och teknik. Under innevarande läsår är skolans lärare med inriktning mot matematik och naturorienterande ämnen föräldraledig. Den vikarierande läraren har en annan inriktning i sin utbildning vilket, enligt rektorn, har medfört att undervisningen bedrivits i begränsad omfattning i kemi och inte alls i fysik och teknik. Skolan har för avsikt att kompensera detta under nästa läsår då ordinarie lärare åter är i tjänst. De nationella kursplanerna anger dock vilka mål eleverna minst skall ha uppnått i kursplanernas olika ämnen vid slutet av det femte respektive nionde skolåret och tidpunkten för måluppfyllelsen kan därför inte förskjutas. Inspektörerna bedömer att skolan inte givit eleverna i årskurs 5 förutsättningar att uppnå målen i fysik, kemi och teknik.

Normer och värden

Läroplanen föreskriver att skolan aktivt och medvetet skall påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta detta komma till uttryck i praktisk vardaglig handling. Förmåga till inlevelse, respekt för andra människors egenvärde, omsorg om närmiljön och miljön i ett vidare perspektiv anges bland de mål som skolan skall sträva efter att varje elev utvecklar.

Både de elever och de föräldrar som inspektörerna samtalade med vid inspektionstillfället gav belägg för att skolan i hög grad arbetar för att utveckla förmågor av ovannämnda slag hos eleverna. Eleverna känner sig trygga, tar ansvar för och känner sig stolta över sin skola och sin bygd. De vet vart de skall vända sig vid situationer de inte kan hantera på egen hand och de upplever att det "blir lugnare och bra" när lärarna hjälper dem vid bråk eller osämja.

Klassråd eller elevråd i gängse bemärkelse förekommer inte utan har ersatts av "storsamling" där alla elever i årskurs 1–6 och all personal deltar. Storsamlingen hålls varje fredag och behandlar allt från veckans arbete i de olika klasserna till regler eller önskemål av olika slag. Eleverna är införstådda med storsamlingens funktion och har uppfattat den egna betydelsen i en demokratisk process. Inspektörerna fick under sitt besök i skolan se exempel både på hänsynstagande och på omtanke om varandra från elevernas sida. Inspektörerna bedömer att skolan uppnår goda resultat i arbetet med att hos eleverna förankra de "grundläggande värden som vårt samhällsliv vilar på" såsom dessa beskrivs i läroplanen.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolan inte i samtliga ämnen ger eleverna i årskurs 5 möjlighet att uppnå kunskaper och färdigheter motsvarande dem som det offentliga skolväsendet skall förmedla, vilket måste åtgärdas. Därutöver bedömer inspektörerna att skolan svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildningen inom det offentliga skolväsendet.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoseas i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

I läroplanen betonas att elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

Skolan använder sig av ett system som ger eleverna ett successivt ökande inflytande över det egna arbetet. De yngsta eleverna i klass F–2 vägleds av sin lärare in i skolans arbetsformer. I klass 3–4 får eleverna lite större inflytande t.ex. vid val av arbetsmoment och arbetsområden i temaarbeten, medan skolans äldsta elever i klass 5–6 under många av veckans arbetspass arbetar efter egen planering och med fördjupning i ämnena efter eget val. Några av skolans äldre elever beskrev sitt inflytande i termer av att få vara med och bestämma om med vad och hur man vill arbeta samt att få välja form för redovisning. Eleverna får dessutom beskriva sina arbeten i storsamlingen. I storsamlingen diskuteras och beslutas vidare i en rad frågor som rör skolans verksamhet i stort (se under avsnittet Normer och värden). Inspektörerna bedömer sammantaget att eleverna successivt ges ett allt större ansvar för och inflytande över såväl det egna lärandet som verksamheten i stort.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen skall bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Inspektörerna vill även göra skolan uppmärksam på förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med likabehandlingsplanen som trädde i kraft den 15 oktober 2006.

Bobygda skola har upprättat en likabehandlingsplan daterad 2007-01-18. Lika-behandlingsplanen tydliggör att alla vuxna i skolan har ett ansvar för att skapa en god miljö för barnen och att aktivt arbeta för att motverka mobbing. Den omnämner vidare former för skolans förebyggande arbete, definierar vad som avses med begreppet ”mobbing” samt beskriver skolans arbetsgång vid misstanke om kränkning. I skolans likabehandlingsplan framgår dock inte hur skolan avser att arbeta för att förhindra diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling i förhållande till de diskrimineringsgrunder som avses i lagen. I planen saknas även en planering för året utifrån en aktuell kartläggning av behoven. Vidare saknas rutiner för hur skolan ska följa upp samt dokumentera händelser och åtgärder. Ansvarsfördelningen mellan rektor och personal framgår heller inte tydligt. Huruvida eleverna deltagit i arbetet med planen framgår inte. De elever som inspektörerna samtalat med kände inte till likabehandlingsplanen. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller författningarnas krav.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Skolans elever är indelade i tre åldersblandade klasser: förskoleklass-årskurs 2, årskurserna 3–4 samt årskurserna 5–6. Som omnämnts tidigare i denna rapport har läraren för klass F–2 i sin planering särskilt beaktat förskoleklassbarnens behov av lek, rörelse och skapande verksamhet.

Skolans fokus i undervisningen ligger på ämnena svenska, engelska och matematik. Detta framgår både av klassernas veckoscheman och av det system för uppföljning av elevernas kunskapsutveckling som skolan använder (se avsnitt Kunskaper). Flertalet övriga ämnen ingår huvudsakligen i skolans ämnesövergripande undervisning, med vissa variationer mellan klasserna. Undervisningen bedrivs omväxlande ämnesvis och i tematisk form. Lärarna beskriver att de använder sig av en mängd olika metoder, inte minst laborativa, och att undervisningen individualiseras i stor utsträckning. Utflykter, såväl i naturen runt skolan och i Bobygden som besök på museer och teaterföreställningar på längre avstånd, ingår som ett viktigt inslag i undervisningen. Arbetet med värdegrundsfrågor genomsyrar skoldagen och bedrivs även med specifikt metod- och materialstöd.

Vid lektionsbesöken såg inspektörerna exempel på skolans varierade arbetssätt och elevernas beskrivningar, både spontana och under intervjun, gav livfulla bilder av ”roliga övningar”, uppskattade skoltraditioner samt studiebesök. Skolan arbetar sedan några år tillbaka med att låta varje elev följa upp, utvärdera och samla sitt arbete i en s.k. portfolio. Inte minst skolans yngre elever, som har arbetat med portfoliometoden sedan de började i skolan, förefaller vana att använda den egna portfolion när de skall reflektera över vad och hur de lär sig. Inspektörerna bedömer att skolans arbetssätt och arbetsformer överensstämmer med läroplanens intentioner.

Individanpassning och stöd

Enligt läroplanen skall undervisningen utformas med hänsyn tagen till elevernas olika förutsättningar och behov. Detta har skolan tagit fasta på genom att låta varje elev följa sin egen utvecklingsplan. Variationen i undervisningen avseende arbetssätt och arbetsformer förefaller att främja elevernas olika sätt att lära.

Därutöver får eleverna individuellt stöd av läraren i klassrummet. Inspektörerna bedömer att skolan anpassar undervisningen till elevernas olika förutsättningar och behov.

Enligt rektorn och skolsköterskan går skolan igenom enskilda elevers behov av särskilt stöd vid en s.k. elevvårdsrunda, som hålls varje vecka i samband med att skolsköterskan besöker skolan. Vid behov upprättar lärarna åtgärdsprogram tillsammans med rektorn, föräldrarna och eleven. Det särskilda stöd som planeras i åtgärdsprogrammen ges inom klassens ram. När skolan har behov av handledning i specialpedagogiska frågor eller behöver få hjälp med en fördjupad utredning anlitas kommunens resursteam och annan extern expertis.

Inspektörernas samtal med föräldrar och elever gav en samstämmig bild av att skolan ger eleverna adekvat stöd i lärandet. Bland föräldrarna fanns de som, vid en jämförelse med sina barns tidigare skolgång, upplevde att barn som förut kunskapsmässigt "legat under sin åldersgrupp nu ligger över". Inspektörerna bedömer att skolan har rutiner för att identifiera elevers behov av särskilt stöd och att eleverna även får detta tillgodosett.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygsättning

Skolan använder portfoliomethoden för att dokumentera och tillsammans med eleverna följa upp deras kunskapsutveckling. Portfolion används även vid utvecklingssamtalen. Föräldrarna uppgav vid föräldraintervjun att de kände sig nöjda både med dessa samtal och med den information de får genom veckobrev eller direktkontakt per telefon. De framhöll särskilt att barnet vid utvecklingssamtalet deltar aktivt med att sätta upp nya mål i sin utvecklingsplan utifrån de övergripande mål som lärarna har formulerat.

Skolan använder även diagnoser och tester för att följa upp elevernas kunskapsutveckling. Som exempel nämnde lärarna ett läsutvecklingsschema (LUS), ett läshastighetstest och Skolverkets diagnostiska material i matematik. Skolans lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna i svenska, engelska och matematik är utformade så att elever och lärare tillsammans kan följa upp olika moment som eleven klarat av eller mål som eleven uppnått i dessa ämnen. Elevernas resultat i idrott och slöjd följs upp i Ede skola av lärarna som undervisar barnen i respektive ämne (se avsnitt Tillgång till utbildning). Av Bobygda skolas utvärdering av läsåret 2005/2006 framgår att kontakten och kommunikationen med Ede skola i dessa frågor inte fungerat tillfredsställande. Både lärarna och rektorn uppgav dock att detta förbättrats avsevärt under innevarande läsår. Elevernas kunskapsutveckling i övriga ämnen följs däremot inte upp systematiskt, vilket beskrivs och bedöms ovan i avsnitt Kunskaper. Inspektörerna bedömer att skolan ger eleverna redskap så att de kan förstå och bli delaktiga i sin egen utveckling samt att föräldrarna upplever att de får god information om sina barns utveckling, både vid utvecklingssamtal och på andra sätt.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisningen skall främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Enligt förordningen skall en skolas kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för

utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Skolan har hittills inte upprättat någon kvalitetsredovisning men har för avsikt att göra det. Rektorn uppgav också att hon kommer att ha god hjälp i detta arbete eftersom hon under hösten, i sin pågående rektorsutbildning, särskilt kommer att arbeta med kvalitetssäkring och kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att skolan måste upprätta en kvalitetsredovisning.

Vid läsårets slut utvärderar lärarna tillsammans med eleverna genom att ställa samman en "tankekarta" över det gångna året. Föräldrarna ombeds att i enkätform beskriva vad som under året varit bra respektive mindre bra. Slutligen utvärderar personalen det gångna årets aktiviteter, rutiner, samarbete med Ede skola och andra samarbetsparter m.m. Enligt lärarna ligger dessa utvärderingar till grund för nästa års planering. Alla berörda är således i någon mån delaktiga vid en allmän utvärdering av året. Däremot saknas en utvärdering mot målen för undervisningen och av uppnådda resultat. Utvärderingen ger ingen samlad bild av elevernas kunskapsutveckling, vilket omnämnts tidigare i denna rapport. Av dokumentationen från utvärderingarna framgår inte i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats, hur skolan analyserar sina resultat eller vilka förbättringar som man avser att vidta. Utvärdering och dokumentation saknar därmed vitala delar som krävs för ett systematiskt kvalitetsarbete. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete med avseende på dokumentation, analys av måluppfyllelse samt planering av förbättringsåtgärder.

Ledning och kommunikation

Huvudman för skolan är "Bobygdens Framtid ekonomisk förening" vars ändamål bl.a. är att "bedriva och stötta verksamheter som bevarar och utvecklar möjligheterna att bo och leva på landsbygden i allmänhet och i Bobygden i synnerhet". Styrelsen har anställt en rektor för skolan på vilken huvudmannen, enligt ordföranden, överlåtit det fulla ansvaret för skolans verksamhet. Därutöver finns en så kallad Skolgrupp, som i skolans informationsmaterial beskrivs som en samrådande och beslutande grupp. I gruppen ingår rektorn som ordförande, två föräldrar, föreningens kassör och ytterligare en representant för föreningen. Utöver att vara samrådande uppges Skolgruppen kunna fatta beslut om t.ex. större inköp samt förändringar av strategisk karaktär. Rektor har även regelbunden direktkontakt med styrelsens ordförande. Det finns således både formaliserade och mer informella kontakter mellan huvudmannen och rektor. Likväl föreföll ansvarsfördelningen vid inspektionstillfället inte vara helt klargjord mellan huvudmannen, Skolrådet som samrådande och beslutande instans och rektor, vilket även föräldrarna gav uttryck åt.

Rektor är också ansvarig lärare för en av klasserna. Hon har lärarutbildning, lång erfarenhet i yrket och genomgår för närvarande den statliga rektorsutbildningen. De lärare och föräldrar som inspektörerna samtalade med uttryckte stort förtroende för rektor som ledare, både i pedagogiskt avseende och för verksamheten i övrigt. Föräldrarna framhöll att det är till rektor de vänder sig i olika frågor som rör skolan. De nämnde emellertid att de, när skolan var nystartad, informerades om i vilka frågor och hur de skulle kunna vända sig till huvudmannen och menade att det vore bra om alla föräldrar får denna information vid varje läsårsstart.

Inspektörerna bedömer att ledningen för Bobygda skola fungerar väl. Dock bör ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn för skolan förtydligas och informationen till föräldrarna därom förbättras.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolans arbetssätt och arbetsformer främjar elevernas utveckling av kunskaper och färdigheter såsom de uttrycks i läroplan och nationella kursplaner. Dock måste undervisningen bedrivas på sådant sätt att eleverna i årskurs 5 ges förutsättningar att minst uppnå målen i samtliga ämnen. Skolan bör även utveckla rutiner för regelbunden uppföljning och utvärdering av elevernas resultat på såväl individ- som skolnivå.

Skolan arbetar i god överensstämmelse med den värdegrund som läroplanen anger men skolans likabehandlingsplan måste vidareutvecklas så att den motsvarar författningarnas krav. I detta arbete skall eleverna göras delaktiga.

Inspektörerna konstaterar att skolan saknar kvalitetsredovisning, vilket måste åtgärdas. Skolans arbete med uppföljning och utvärdering av den egna verksamheten bör utvecklas mot större systematik vid dokumentation och analys.

Ansvarsfördelningen mellan huvudmannen och rektorn bör klargöras ytterligare och föräldrarna bör få regelbunden information om till vem de skall vända sig i olika frågor.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Nedan följer en beskrivning av några utvalda områden av särskilt intresse för skolans förutsättningar att tillhandahålla en utbildning av god kvalitet.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

För elevernas undervisning i slöjd samt den del av idrotten som kräver idrotts-hall, har Bobygda skola slutit avtal med den kommunala skolan i Delsbo, Ede skola. Undervisningen handhas av Ede skolas lärare och eleverna åker skol-skjuts till skolan. Bobygda skola anordnar ingen undervisning i moderna språk eftersom språkvalet i Hudiksvalls kommuns skolor påbörjas i årskurs 7. Hur undervisningen i hem- och konsumentkunskap respektive fysik, kemi och teknik bedrivs samt vilka följder det ger beskrivs och bedöms ovan i avsnitt Kunskaper.

Personal

Skolans samtliga lärare, inklusive de lärare som anlitas för vikariat, har lärarutbildning. Dock kan det vid någon lärares längre frånvaro uppstå brister i kollegiets samlade ämneskompetens. Oavsett organisatoriska svårigheter skall dock skolan alltid kunna garantera att eleverna i årskurs 5 givits möjlighet att minst uppnå målen för denna årskurs i samtliga ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan för att kunna garantera detta bör utveckla en långsiktig strategi för att möta situationer av liknande slag.

En särskild tillgång för eleverna i såväl lek som skolarbete är skolans ”skolmorfar och mormor”. Det gick inte att ta miste på elevernas glädje när ”morfar” kom under inspektörernas besök.

Materiella resurser

Skolans lokaler är trivsamt inredda och lämpade för sitt ändamål. Eleverna har god tillgång till läromedel inklusive datorer. Skolgården ger möjlighet till varierad lek och idrottsaktiviteter. Inspektörerna bedömer att skolan förfogar över goda materiella resurser.

Stabilitet

Huvudmannen har lämnat en årsredovisning för räkenskapsåret 2005. Vid sitt besök på skolan delgavs inspektörerna även årsredovisningen för år 2006. För båda åren redovisas ett positivt resultat. Årsredovisningarna har granskats av en auktoriserad revisor. Skolan har redovisat ett oförändrat, om än inte ökande, elevantal i sin prognos för nästa läsår.

Huvudmannen bygger för närvarande en mer ändamålsenlig lokal för den förskola och det fritidshem som ligger intill skolan. Detta kan enligt huvudmannen även förväntas generera ett betryggande elevunderlag för skolan. Inspektörerna bedömer att såväl huvudmannens ekonomiska situation som elevunderlaget uppfyller de krav på stabilitet som ställs på en fristående skola.

Sammanfattning

Inspektörerna bedömer att skolans förutsättningar att bedriva skolverksamhet i överensstämmelse med gällande bestämmelser är goda. Dock måste skolan kunna garantera eleverna tillgång till undervisning i samtliga ämnen.

Datum	Ort
2007-10-23	Stockholm

Christiane Chin-von Matérn
Eva Hederström